

Piirteitä Halsuan urheilusta viime vuosikymmenien ajalta

Urheilutoiminta on Halsualla vanhaa, ja sen juuret lähtevät jo kaukaa viime vuosisadalta. Näistä vanhimmista urheilutapauksista eivät mitkään tilastot paljoakaan kerro, mutta se tiedetään että kilpailumuodot olivat silloin vallan toiset kuin tällä vuosisadalla. Housunkaulus- ja sylipaini, sormikoukun ja kissankapulan veto sekä kopin lyönti olivat sen ajan suosituimpia.

Vanhat sanomalehdet tietävät kertoa, että viime vuosisadan 90-luvulla on täälläkin järjestetty hiihtokilpailuja. Jo silloin oli kohonnut suurimmaksi hiihtonimeksi Heikki Korkeaniemen nimi. Tämä samainen Heikki hallitsikin aikoinaan näiden lähipitäjien hiihtomarkkinoita. Varsinainen järjestelmällinen urheilutoiminta alkoi vuonna 1906, jolloin Halsualle perustettiin nuorisoseura aloittaen erittäin tiiviin ja aatteellisen toiminnan. Jatkuvissa kerhoilloissa pohdittiin kysymyksiä terveistä elämäntavoista, ja tämä johti tulokseen että ruumiillinen kunto on myöskin kehitettävä. — "Terve siele viihtyy vain terveessä ruumiissa".

Niinpä perustettiin voimistelu- ja urheiluseura Halsuan Toivo toimimaan nuorisoseuran alaosastona. Toimenpide saikin joukon nuoria miehiä liikkeelle. Jokaviikkoiset voimisteluharjoitukset pantiin käyntiin. Yleensä harjoittelu aloitettiin kuntovoimistelulla, mutta myöhemmin mukaan tulivat myöskin vaativammat permanto-, rekki- ja rengasliikkeetkin. Yleisissä illanvietoissa sitten annettiin näytteitä työn tuloksista. Varsinaisen voimistelun lisäksi näissä esitettiin myöskin rautalangalla kävelyä, painia ja pyramidien kokoamista.

Näin oli luotu pohja urheilutoiminnalle. Kotivoimistelua Toivon pojat harjoittelivat myöskin ahkerasti, siitä oli todistuksena sekin, että Niemellä D. Salmelan talossa roikkuivat voimistelurenkaat tällin katossakin.

Niilo Hietalahti, "Halsuan urheilun tietosanakirja".

Kantolan sarvi ym.

Tämä Salmelan talo muodostuikin tämän vuosisadan toisella vuosikymmenellä hiihtäjien kokoontumispaikaksi. Siellä oli ulkorakennusten yhteydessä vaja, joka palveli suurelta osalta suksien huoltoa. Siellä veljekset Juljus ja Yrjö Salmela kokeilivat jopa päivällistunneillakin erilaisia suksivoidesekoituksia. Yleisesti kävivät kilpaan valmistautuvat hiihtäjät täällä sukسياan rasvaamassa. Ja uskaltautuimme melkein sanomaan, että siellä luotiin pohja tuon kuuluisan "Kantolan sarven" joukkuevoittoon. Tämä voitto on sitäkin arvokkaampi, koska kuuluimme silloiseen Etelä-Pohjanmaan piiriin, ja voitosta voittoon kulkenut seura Evijärven Urheilijat tuli lyödyksi. Tämän kiertopalkinnon kolminkertaiseen voittoon osallistuivat Juljus ja Yrjö Salmela, Eemil Mäkelä, Albert Isosaari, Väinö Patana, Kasper Kujala, Ilmari Lahti ja Vilho Venetjoki.

Hiihtourheilu onkin se laji, jossa Halsuan Toivo on yli 50 vuotta pitänyt tulta yllä. Saavutuksiin nähden on toiminta kuitenkin ollut aaltoilevaa. Sen huomaa helposti

ta. Tällainen tilanne on tyypillinen kaikissa seuroissa. Sitä miellyttävämpiä ovat sellaiset kokohoddat kuin esim. v. 1967, jolloin Halsuan Toivo saavutti kuusi hiihtomestaruutta ja kuluvana vuonna seitsemän. Kuvaavaa hiihtotoiminnan varmuudesta on sekin, että Halsua on kuntien välisessä Maakuntaviestissä pysynyt jatkuvasti A-sarjassa koko hiihton historian ajan. Vastavaan suoritukseen ei Veteliä lukuunottamatta muut ole pystyneet.

Ettei tämä pakinani venyisi liian pitkäksi, en tahdo mainita kenenkään nykyisin remmissä olevan hiihtäjän nimeä. Hiihtouransa päättäneistä haluaisin tuoda esille veljekset Kimmo ja Voitto Liedeksen. He ovat monissa koitoksissa saavuttaneet arvokkaita voittoja. Mainittava on myöskin Parhialan veljesten panos Halsuan hiihtourheilussa.

Yleisurheilutoiminta

alkoi vilkkaana samoihin aikoihin kuin hiihtokin. Muistan eräät urheilukilpailut, itselleni ensimmäiset, ja ne pidettiin v. 1912. Kilpailulajina oli 1000 m juoksu, ja se oli tarkoitettu pojille alle 15 vuotta. Tuolloin ei vielä urheilukenttiä ollut